

březen 2025

ŠOTEK

školní časopis Základní školy a mateřské školy Proseč

Copernicus4schools

Změna času

Festival vědy

a techniky

Ekologie letem světem

Světový den divadla

Poličský skřivánek 2025

Recitační soutěž

Školní

galerie

Co se děje ve školní družině a v mateřské školce

Copernicus4schools

text:
Ondřej Pešek

V pondělí 24. února proběhl v odpoledních hodinách workshop pro žáky 7.-9. tříd v rámci evropského projektu Copernicus4schools. Cílem projektu bylo přiblížit žákům druhého stupně, jak fungují a jak se pracuje s družicovými snímky. Většinu času žáci pracovali s programem Copernicus browser, který je dostupný zdarma.

Tématem workshopu byly povodně jak v České republice, tak i po celém světě.

Ve skupinkách žáci tvořili prezentace, které poté budou prezentovat 19. 3. v Praze v Konferenčním centru Vavruška.

A právě v tento den vyrazili žáci velmi brzy vlakem, aby stihli zahájení akce. Poté proběhlo zajímavé povídání o tom, jak fungují družice. Následoval povodňový kvíz, ve kterém bohužel nikdo z naší školy neuspěl. Následně jsme se mohli občerstvit v bufetu. V odpoledním bloku byl čas na předvádění prezentací škol. Zde se nám podařilo získat krásné 2. místo za projekt Ly Nguyen a Lenky Dvořákové, které se nemohly zúčastnit osobně, protože byly na soutěži FVTP, takže byl jejich projekt představen formou videa. Poté následovalo už pouze zakončení akce, po kterém jsme vyrazili zpátky do Proseče.

Změna času

text: Amálie
Ševčíková

Princip podobný letnímu času se asi poprvé objevil roku 1784 v dopise Benjamina Franklina vydavatelům časopisu *Journal of Paris*.

Tomu se podařilo přesvědčit jednoho poslance, i přesto byl návrh zamítnut a byl nazván jako ironický, protože podle něho lidé měli „jenom chodit dříve spát“. Druhý návrh změny času vymyslel až roku 1907 londýnský stavitel William Willett, což popsal ve své esejí *Přýtvánění denního světla*.

A o celých devět let později se teprve podařilo prosadit návrh na změnu času na tzv. letní čas, po-

prvé se ale čas v České republice změnil v roce 1914 a v roce 1915 (tedy za Rakouska-Uherska).

Jako výhoda zavedení letního času byl tehdy zmiňován volný čas úředníků za světla, pokles spotřeby petroleje na svícení, ale žádný přínos pro obchod či průmysl. Dělníci po práci tak ještě mohli pracovat na poli, ale to zase vedlo k poklesu produktivity v továrnách.

Děti nechtěly jít večer za světla spát. Letní čas tak byl i v Čechách nepopulární a byl zrušen.

Poté byl zaveden v roce 1940. A

na přelomu roku 1946 byl zaveden i zimní čas, kdy byl čas posunut o jednu hodinu dozadu. A takhle to fungovalo až do roku 1949. Poté nastala třicetiletá pauza a změna času v ČR nastala znovu v roce 1979. První dva roky byla změna provedena první dubnovou sobotou, to se roku 1981 ustálilo na poslední březnové sobotě. A takhle to fungovalo až dodnes.

EU rozhodla o zrušení změn času na letní a zimní, bohužel ale kvůli neshodám se rozhodla téma odložit.

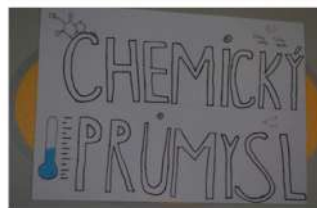
Ekologie letem světem

text: Eliška
Nováková

Dne 6. března se v naší škole konal projekt Ekologie letem světem. Účastnily se všechny třídy 2. stupně. 6. třída si vybrala téma Zemědělství. Kromě prezentace si pro nás připravili další aktivity jako kahoot, přiřadit k plodinám lísteček, přiřadit lísteček ke strojům a vyplnit kvíz.

Další třída, tedy 7. A, měla jako téma Cestovní ruch a turismus. Kromě kahootu jsme si mohli zahrát pexeso, složit puzzle, vytrdit odpad a nejvíce ocenění sklídila ochutnávka. 7. B si zvolila téma Odpadové hospodářství. Za program tady bylo pexeso, třídění odpadu a spojování dvojic. Ve všech třídách byla také prezentace na dané téma. Jako další, 8. A

nás seznámila s oborem Těžký průmysl. Jako aktivity jsme luštili kvíz a poznávali suroviny. Třída 8.B si zvolila Chemický průmysl. Měli pro nás připravené zajímavé nové hry, jako třeba únikovku, pexeso, kahoot. Jako další byla na řadě 9. A s tématem Energetika. I zde jsme se bezvadně bavili, nejvíce se nám líbily monopoly a pexeso. A jako úplně poslední byla 9. B, jejíž žáci si vybrali Strojírenství. Měli pro nás připravené úkoly jako kahoot, nakresli značku auta, slepou mapu. Ti, kteří neprezentovali ve svých třídách, si obešli ostatní třídy. Program trval celé dopoledne. Vše jsme si moc užili a také jsme se dozvěděli hodně nového.

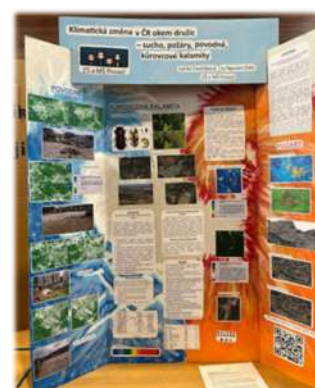
Festival vědy a techniky

text: Lucie
Zvolánková

Dne 26. 2. se žákyně 9. ročníku vydaly na okresní kolo Festivalu Vědy a Techniky pro mládež Pardubického kraje do prostor SPŠCH Pardubice se svými projekty: Klimatické změny v ČR okem družic: požáry, povodně, kůrovcová kalamita (tvůrci - Ly Nguyen Dieu a Lenka Dvořáková) a Paměť v akci: Vývoj kognitivních schopností u dětí na Základní škole v Proseči (tvůrci - Marta Ročková, Lucie Zvolánková, Aneta Skalníková).

Sešli jsme se na náměstí v 6:00, kde jsme čekali na autobus i s pedagogickým doprovodem - panem učitelem Ročkem. Prožili jsme zábavnou cestu jak autobusem, tak trolejbusem již ve zmíněných Pardubicích. Poté, co jsme se dostali do tělocvičny, kde se mělo všechno odehrávat, jsme se vrhli na přípravu projektů pro prezentaci. Některé z nás se převlékly do společenského oblečení.

Následovalo zahájení. Zúčastnilo se celkem 22 týmů ze základních škol. Bylo zde mnoho hodnotitelů z různých fakult, středních škol apod. Proběhlo přivítání, seznámení s hodnotící komisí a šlo se na cca 2,5 h prezentování. Následovala obědová pauza a poté tisknutí diplomů. Vyhlášení proběhlo úspěšně. Oba naše projekty se dostaly do krajského kola.

Ve středu 19. března se znovu žákyně 9. ročníku - *Aneta Skalníková, Lenka Dvořáková, Ly Nguyen Dieu, Lucie Zvolánková* a *Marta Ročková* zúčastnily tentokrát už Krajského kola FVT a to v ABC klubu v Pardubicích.

Opět jsme se sešli na náměstí v 6:00. Jeli jsme autobusem, znovu s pedagogickým doprovodem - panem učitelem Ročkem. Cestu jsme využili na zopakování si důležitých informací, které budeme v Pardubicích předávat hodnotitelům a komisi. Když jsme přijeli do již zmiňovaných Pardubic, čekala nás delší cesta do místa, kde jsme se měli prezentovat. Nakonec jsme ale úspěšně dorazili a připravili si svoje projekty. V 9.00 bylo úvodní slovo a potom jsme šly prezentovat. Ve 12 hodin jsme měli obědovou pauzu a poté si pro nás pořadatelé připravili program v podobě binga, kde jsme měli sbírat podpisy ostatních. Poté následovala přednáška a pak předávání diplomů. Sice ani jeden náš tým nepostoupil, ale zato si odvážíme spoustu zážitků a zkušeností.

Světový den divadla

text: Simona
Marková

World Theatre Day (zkráceně WTD) se slaví 27. března. Byl zaveden v roce 1961 Mezinárodním divadelním institutem a poprvé byl slaven v roce 1962 Mezinárodním divadelním institutem. Slaví se kaž-

doročně, právě 27. března. Ku příležitosti těchto oslav se pořádají různé národní a mezinárodní divadelní akce. Naši žáci mají návštěvy divadel ve velké oblibě, dlouhé roky jsme využívali abonentní předplat-

né ve Východočeském divadle v Pardubicích, několikrát ročně jsme také jezdili do Horáckého divadla v Jihlavě a žáci 9. ročníku jezdí na představení do Národního divadla.

Národní divadlo v Praze patří mezi nejznámější divadla v České republice. Novorenesanční budova divadla pochází od Josefa Zítka. Národní divadlo navazovalo na činnost Prozatímního divadla a otevřelo se roku 1881, resp. po požáru znovu v roce 1883. Dnes kromě scény v hlavní budově spadá pod Národní divadlo ještě sousední Nová scéna, Stavovské divadlo a Státní opera. Soubory Národního divadla jsou rozděleny na Činohru, Operu, Balet a Laternu magiku.

Východočeské divadlo Pardubice se nachází, jak už název napovídá, v Pardubicích. Vzniklo v roce 1909, když byla otevřena budova městského divadla. Od konce 30. let 20. století neslo divadlo název Východočeské národní divadlo v Pardubicích, Hradci Králové a Chrudimi, po druhé světové válce Východočeské národní divadlo. Od roku 1954 se jmenuje Východočeské divadlo Pardubice. Divadlo uvádí hry domácích i světových dramatiků, ročně připravuje okolo osmi premiér. Budova divadla byla postavena 1909 dle návrhu architekta Antonína Balšánka. Divadelní soubor hraje na domácí scéně i na zájezdech a festivalech v České republice a v zahraničí. K dispozici je i půjčovna kostýmů.

Horácké divadlo Jihlava je stálou profesionální činoherní scénou Kraje Vysočina. Jedná se tak o první kamenné divadlo, které bylo na území státu postaveno po více než 100 letech. Po dobu výstavby divadla byl umělecký soubor "odeslán na psychiatrii", jelikož dočasné působiště celého divadla bylo převedeno do divadla „Psychiatrické léčebny Na Kopcečku“. V roce 1840 bylo v divadle odehráno představení v češtině, bylo jím představení „Čech a Němec“ od Jana Nepomuka Štěpánka. Umělecký soubor má v současné době 21 členů a každoročně uvede v průměru 10 premiér na Velké a Malé scéně. Od roku 2023 také uvádí nové tituly v Divadelním klubu.

Recitační soutěž

text: Jan Daněk
a Karolína Marešová

V pátek 21.3 se vybraní žáci 2. stupně zúčastnili okresního kola recitační soutěže v Chrudimi.

Náš výlet začal klasicky na autobusové zastávce v Proseči na náměstí, odkud jsme jeli autobusem v 6:09 do Chrudimi. Cesta příjemně ubíhala a v sedm hodin jsme se ocitli na chrudimské půdě.

Po příjezdu jsme zašli do Billy pro svačinu. Mysleli jsme, že hned poté půjdeme do divadla, kde se soutěž koná. CHYBA! Zaskočily nás kačenky, které se následně staly mottem naší "výpravy". Potom, co jsme jim naházeli část svačiny, jsme se už konečně vydali do divadla. Po příchodu jsme si našli místo a čekali na začátek. Jakmile přišla porota, měli jsme menší dechovou rozcvičku. Po ní začali recitovat nejdříve recitátoři ze šesté a sedmé třídy.

Po odrecitování třetí kategorie byla menší přestávka, kterou jsme využili tak, že jsme šli ven a snědli zbytky svačiny, které nám zbyly po kačenkách.

Když skončila přestávka, tak

jsme se usadili zpět na místo a mohla začít druhá část, a to recitátoři z osmé a deváté třídy.

Když všichni odrecitovali, přišlo vyhlášení výsledků. Nebylo to na první, druhé a třetí místo ale na "Čestné uznání s postupem" a "Čestné uznání bez postupu". Někteří bohužel nezískali nic, ale i účast na takto vysoké úrovni je pocta. Z naší školy se umístili tři žáci ze sedmi. Alena Macháčková, Tereza Šplíchalová a Jan Daněk dostali Čestné uznání bez postupu do krajského kola.

Po vyhlášení jsme sedli na autobus do Skutče, kde jsme přestoupili na autobus do Proseče, kam jsme přijeli o půl třetí odpoledne. Po výstupu jsme se rozloučili a tím naše "výprava" do Chrudimi skončila. Všichni jsme si tuto akci moc užili a těšíme se na příští rok.

Poličský skřivánek 2025

text: redakce

Tradiční pěvecké soutěže v Poličce se ve středu 26. března 2025 zúčastnilo několik našich žáků. V porotě zasedla romská zpěvačka a zakladatelka pěveckého souboru Čavorenge Ida Kelarová s manželem Desideriusem Džudou, brilantním kytaristou, zpěvákem a skladatelem. Naši malí zpěváci se porotě líbili. Svým výkonem nadchly posluchače Evička Boháčová a Lucka Klímová, které zpívaly dvojhlasně písničku Chumelí se, chumelí a vyzpívaly si ve své kategorii krásné první místo. Na zlaté příčce se v kategorii 4. - 5. třídy umístila Alice Dostálová, která byla ještě společně se starší sestrou Emou za píseň muzikálu Princ egyptský oceněna prvním místem v kategorii DUO 6. - 7. třída. Kačka Šplíchalová ze šesté třídy si v kategorii 6. - 7. třída SOLO v y z p í v a l a m í s t o t ř e t í . Všem zpěvákům a zpěvačkám děkujeme za skvělou reprezentaci školy a přejeme mnoho dalších úspěchů na hudební scéně.

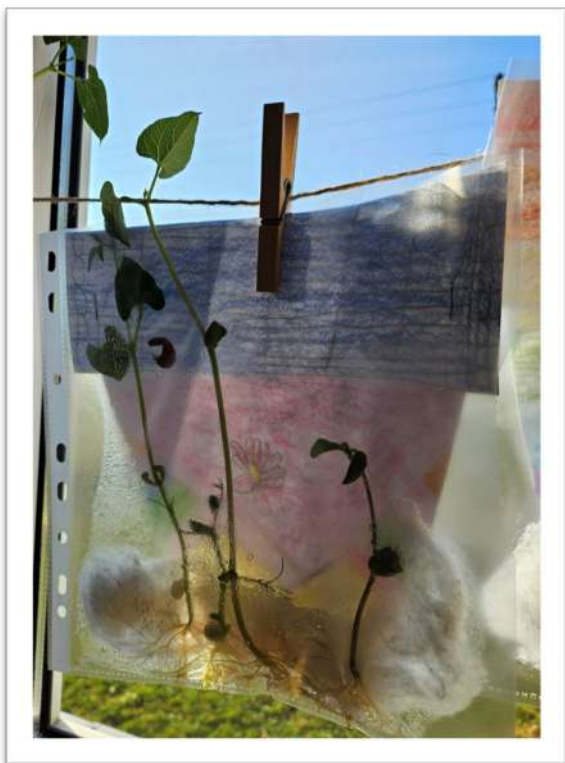
Školní galerie

Autory výtvarných děl
jsou žáci 1. stupně naší školy.

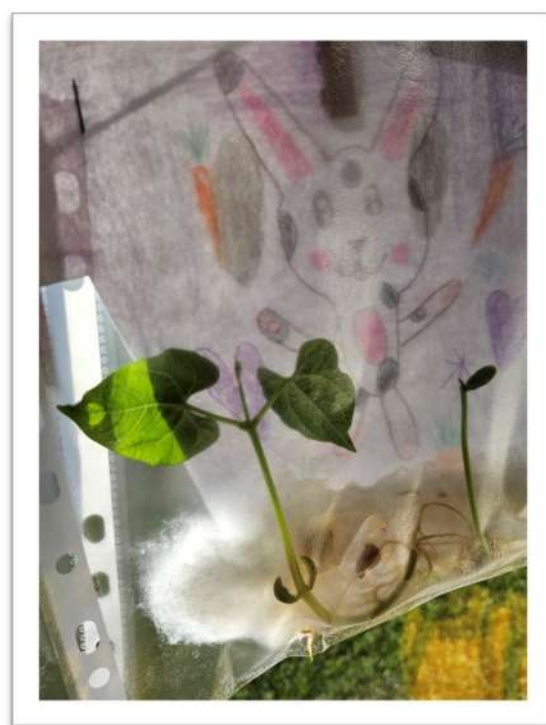

Co se děje v družině

text: redakce

Na přelomu února a března je vhodné začít s pěstováním zeleniny. Proto se děti z družiny poslední únorový týden věnovaly výsevu paprik, rajčat nebo třeba mrkve. Malí zahradníci se o rostlinky budou poctivě starat a pokud se zadaří, tak si na konci školního roku nějakou tu zeleninku sklídí a ochutnají. I když některé rostlinky ke svému růstu tolik času nepotřebují, podívejte...

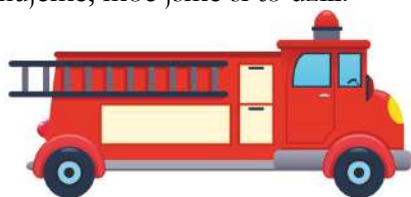
Co se děje v mateřské školce

text: MŠ

Návštěva hasičů

Čím budu, až budu velký? Hasičem! To slýcháme často a tak v úterý 18. 2. přišli za námi do školky hasiči města Proseč, aby nás seznámili se svou prací a také technikou. Vyzkoušeli jsme si ochranné pomůcky, hasičskou výzbroj a prohlédli si hasičská auta. Hasičům děkujeme, moc jsme si to užili.

Divadlo

Ve středu 5. března přijelo za námi do školky loutkové divadlo. K vidění byly hned tři pohádky. O Šípkové Růžence, O pejskovi a kočičce – Jak myli podlahu a poslední pohádka byla Zajíč a liška. Představení se nám moc líbilo.

Tak se to tak někdy sejde, že jsme hned následující den viděli další divadlo. A vůbec nám to nevadilo. Tentokrát jsme zhlédli pohádku Princezna na hrášku. Moc jsme se s veselou pohádkou nasmáli a dokonce jsme si v ní i zahráli.

Karneval

Ve čtvrtek 27. 2. jsme měli velký bál, ve školce proběhl karneval. K vidění byly nejružnější masky. Celou školkou se nesla veselá nálada a my si užívali karnevalového veselí.

S radostí oznamujeme dvě krásné akce pro malé i velké a těšíme se na setkání!

 Spolek **PASEKY** vás zve

S žabkami za dobrodružstvím

26.-27. dubna 2025

Stezka plná úkolů - délka 4 km

- Začátek a cíl pod rozhlednou Tereška na Pasekách
- Trasa po lesních a zpěvných cestách (vhodná pro terénní kočárky)
- Přístupná v čase od 10 do 16 hodin
- Zábavné úkoly, soutěž o ceny
- V cíli odměna pro všechny dětské účastníky
- Vstup na rozhlednu zdarma pro každého dětského účastníka

Vstupné na akci dobrovolné

Akci podporují Město Proseč a Mikroregion Maštale

Májová SLAVNOST

 Holky a kluci, zachraňme společně
ze zajetí kamarády víly Májenky!

17. 5. 2025
od 15:00
do Slunce západu

CO VÁS ČEKÁ:

- * ZÁBAVNÉ ÚKOLY S ODMĚNOU
- * HRAVÉ ODPOLEDNE S ÁŇOU
- * FOTOKOUTEK
- * TOČENÁ ZMRZLINA
- * MALOVÁNÍ NA OBLIČEJ
- * OBČERSTVENÍ ZAJIŠTĚNO

 Kostýmy skřítků, víl a jiné
drobné havěti vítány!

 Těšíme se na setkání
v Městském parku
Rychtářovy sady v Proseči

VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

V PŘÍPADĚ NEPŘÍZNIVÉHO POČASÍ SE AKCE RUŠÍ

 Akci pořádá
 SPOLEK RODIČŮ

Ve spolupráci

 HASIČI
město Proseč

 město
PROSEČ

Tisk tohoto čísla ŠOTKA finančně zajistila stavební společnost PP-GROUP stavební s.r.o.
Za tuto podporu společnosti PP-GROUP stavební s.r.o. velmi děkujeme!